

**ECCLESIASTICAE || DISCIPLINÆ || LIBRI SEX: || DE
CANONICA ET MO- || nastica Disciplina collapsa
restau- || randa, pristinoque nitori || restituenda. ||**

Schulting, Cornelius

Coloniae Agrippinae, 1599

VD16 ZV 14233

1. De Disciplina & Politia Ecclesiastica ex Officijs sacris & homilijs quæ in Ecclesijs ex Sanctis Patribus pro Lectionibus legi solent.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63372)

DE DISCIPLINA ET POLITIA ECCLE

SIASTICA EX OFFICIIS SACRIS
& ministerijs diuinis ac homilijs, quæ in
Ecclesijs pro lectionibus legi
conlueuerunt.

C A P V T I.

IN officio Matutino festi Dedicatio
nis Ecclesie in 3. Nocturno in ultimo
Responsorio inter cætera canitur &
oratur, vt sit in domo Ecclesie spiri-
tualis Disciplina & obedientia. & in Collecta
sacra in Octaua Epiphaniæ rogamus, vt per Chri-
stum, quem foris nobis similem cognouimus, in-
tus reformari valeamus vel mereamur: similis
locus est in epistola ad Romanos cap. 2. vbi Pau-
lus grauiter contra tales Iudæos detonat, qui cum
alios reformare vellent, ipsi eorundem vitio-
rum rei fuerunt depræhensi. Si autem tu Iudæus
cognominaris, & requiescis in lege & gloriaris
in Deo, & nosti voluntatem eius & probas vti-
liora instructus per legem, confidis te ipsum du-
cem esse cæcorum, lumen eorum, qui in tenebris
sunt, eruditorem insipientium, magistrum infan-
tium habentem formam scientiæ & veritatis in
lege. Qui ergo alium doces, te ipsum non doces?
qui prædicas non furandum furaris? qui dicis nõ
moechandum, moecharis? qui abominaris idola,
sacrilegium facis? qui in lege gloriaris, præua-
brica-

Fff

brica-

ricatione legis, Deū in honoras? &c. vide Timotheū initio Refor. iuxta ordinem Tridenti. Concilij in Psalmo 118. Bonitatem, Disciplinam & scientiam doce me. Cupit doceri Disciplinā morum magistrā, Cum Disciplina Dei sit castigatio delictorum nostrorum vt etiam ait Ioannes Calvinus lib. 3. Institut. cap. 4. vers. 31. & 32. 33. 34. 35. loquitur Deus per os Dauidis in psal. 88. Misericordias domini. si dereliquerint filij eius legem meam, & in meis iudicijs non ambulauerint, si iustitias meas prophanauerint & mandata mea non custodierint, visitabo in virga iniquitates eorum & in verberibus peccata eorum. Misericordiam autem meam non dispergam ab eo, neque nocebo in veritate mea, neque prophanabo testamentum meum & quæ de ore meo procedunt, non faciam irrita, Gregorius Magnus in homilia super Euangelium Lucae de Euangelistis. Designauit discipulos & mittebat binos ante faciem suā, carpit Ecclesiasticos qui nec oratione, nec prædicatione iuuant Ecclesiam, & reprehendere ac increpare potentes non audent, ne stipendijs & muneribus ab ijs priuentur, & tamen oblationes ab Ecclesia recipere minimè erubescūt, quæ oblationes ideo dantur, vt orent prædicent & Disciplinam exercent & reprehendant negligentes in officio tam potentes quam infirmos in psalm. 93. Deus ultionum dominus? &c. Qui corripit gentes non arguet? qui docet hominē scientiam. hic locus manifestus de Disciplina Dei & in Hymno Plasmator hominis. Deus qui legitur feria 6. ad Vesperas, Repelle à seruis tuis, quicquid per immun-

immunditiarum, aut moribus se suggerit, aut actibus se interfert. Totum Canticum Moyſi Deuteronomij c. 32. Audite cœli quæ loquar, &c. quid est aliud, quam increpatio populi Iſraelitici propter neglectam Diſciplinam in pſal. 117. Confitemini domino quoniam bonus Caſtigans, caſtigans me dominus & morti non tradidit me dicie & in alio pſalmo David Iſraelitas propter iniuſticias ſuas id eſt neglectam diſciplinam humiliatos eſſe. Feria 2. Quadrageſimæ in Collecta ſic mentio cœleſtis Diſciplinæ. Conuerte nos Deus ſalutaris noſter, & mentes noſtras cœleſtibus inſtruedi diſciplinis. in alio quodam pſalmo 49. quiæ odifti diſciplinam & proieciſti ſermones meos retrorſum &c. ideo arguam te & ſtatuam te contra faciem tuam. Feria tertia poſt Dominicam Inuocauit homilia da ſicu, quæ non faciebat fructum & proiecta eſt in ignem agit contra indiſciplinatos & de eorum punitione. In Iure Canonico axiomata eſt & ſupra ex Decretis allegatū: Error cui non reſiſtitur approbatur, &c. Qui culpam non redarguit, ei conſentit. Leo Pontifex in homilia Dominicæ 2. Quadrageſimæ agit de Diſciplina omnium virtutum in Quadrageſima maxime ſeuerius exequenda & de cenſura proprii iudicij. In pſalmo ſeptuageſimo ſecundo. Quam bonus Deus Iſrael. Et fui flagellatus tota die & caſtigatio mea in matutinis monentur pſalmo iſto pij, ne offendantur temporarijs ſcelicibus ſucceſſibus impiorum, qui omnem Diſciplinam contemnunt. Huc quoque pertinet Collecta iſta Eccleſiaſtica inſignis pro delendis peccatis.

Parce domine parce peccatis nostris, & quamuis incessabiliter delinquentibus continua debeatur poena praesta, quaesumus, vt quod ad perpetuum meremur exitium, transeat ad nostrae correctionis auxilium, & tentationem, quam pro peccatis nostris cognoscimus super nos praeualere te miserante sentiamus cessare in psalm. 96. Dominus regnavit exultet terra dicitur iustitia & iudicium correctio sedis eius. alia versio habet stabilimentum. vnde colligimus firmamentum & stabilimentum Ecclesiae esse Disciplinam, sicuti disciplina & iustitia Dei est stabilimentum throni Dei. In Homilia Dominicae 3. post Pentecosten 34. Gregorij vera iustitia compassionem habet, falsa dedignationem, quamuis & iusti soleant recte peccatoribus indignari. sed aliud est, quod agitur typo superbiae, aliud, quod zelo disciplinae. Indignantur enim, sed non indignantes desperant, non desperantes persecutionem commouent, sed amantes: quia & si foris increpationes per Disciplinam exaggerant, intus tamen dulcedinem per charitatem seruant. huc etiam pertinet Collecta in Vigilia Paschae seu Sabbatho sancto. Deus, qui in omnibus Ecclesiae tuae filijs sanctorum prophetarum voce manifestasti in omni loco dominationis tuae satorem te bonorum seminum & electorum palmitum esse cultorem; tribue quaesumus populis tuis, qui & vinearum nomine apud te censentur & segetum, vt spinarum & tribulorum squalore reseccato, digna efficiamur fruge foecundi per d. n. i. ch. & de Visitatione domini pulcherrime dicitur in versic. vltimo 2. Nocturni in Officio

ficio omnium Animarum. Visitatio tua domine
 custodiuit spiritum meum. De obseruando tem-
 pore Visitationis ex homilijis ad Euangelium Do-
 minicæ 10. post Octauam Pentecostes ex capit. 19.
 Lucæ, vbi causa exponitur excidij Hierosolomi-
 tani neglectus Visitationis, &c. Quia si tu cogno-
 uisses tempus Visitationis tuæ, &c. sed hæc iam
 ab oculis tuis abscondita sunt videantur & con-
 fulantur in hunc locum Doctores Ecclesiæ & re-
 centiores Homiliarij, Deus semper præmisit con-
 cionatores ante punitionem suam, visitationem
 & disciplinam. in Cantico Zachariæ Benedictus
 Deus Israel quia visitauit nos. Prouerb. ca. 3. Fimi
 mi noli deficere à disciplina domini & ne fatige-
 ris dum ab eo argueris. Quem enim diligit do-
 minus corripit & quomodo pater in filio cõpla-
 cet sibi & Prouerbiorum 6. cap. Audi fili mi Di-
 sciplinam patris & ne dimittas legem matris tuæ
 Eleganter venerabilis Beda in Lucæ cap. 22. libr.
 6. capite 22. Pius magister discipulis formam,
 quam sequantur, humilitatis modesta ratione
 præscribit, in qua tamen forma obtinenda maio-
 res & præcessores, id est Doctores Ecclesiæ non
 minima discretione opus habent, ne videlicet re-
 gum gentium instar, dominari subiectis, seq; ab
 eis gaudeant superuacuis laudibus attolli, sed ad
 exemplum regis æterni, quasi iuniores eis quibus
 regendis præsunt, efficiantur vt ministri, quia
 nimirum necesse est, vt sic bene agentibus per hu-
 militatem sint socij, quatenus contra delinquen-
 tium vitia per zelum iustitiæ sint erecti, vt & bo-
 nis in nullo se præferant, & cum prauorum cul-

pa exigit, potestatem protinus sui prioratus agnoscant. Ne enim presidentis animus ad elationem potestatis suæ delectatione rapiatur, rectè per Sapientem dicitur. Ducem te constituerunt, noli extolli, sed esto in illis quasi vnus ex illis, hinc etiam Petrus ait non dominantes in clero, sed forma facti gregis ex animo. D. Augustinus obseruantiam bonæ Disciplinæ ex timore Dei & prælati proficisci asserit. Chrysostomus autem docet quam graue sit Prælatos suo malo exemplo alios ad peccandum inducere vide & Ambrosium Dominica 6. post Pentecosten lectione 4. Seuerianus Episcopus in sermone de 8. Innocentium in Treuerensi Breuiario vocat quendam sanctum Episcopum rectorem populi, morum custodem & censorem Disciplinæ. In hymno feria 3. post Vesperas feriales. Telluris ingens conditor, Mentis perustæ vulnera, Munda virore gratiæ vt facta fletu diluat, Motusque prauos atterat. In libro Sapientiæ dicitur Sapientia doctrix Disciplinæ. In vltimo psalmo feria 5. Nocturni Visita domine vineam tuam. Esaiæ cap. 10. Quid facietis in die Visitationis & calamitatis de longe venientis, ad cuius confugietis auxilium. ibidem, Visitabo super fructum magnitudinis cordis Regis Assur. id est, puniam eius arrogantiam. Leo in Sermone de Quadragesima Dominica. 7. quæ legitur iam ait seuerius & rigidius virtutum exercenda Disciplina, eliminanda & abradenda omnia vitia. nam rarò bonus inuenitur, qui hoc tempore non est feruentior. Gregorius in homilia super Euangelium. Simile est regnum

regnum coelorum thesauro abscondito. Quicquid iuueniliter hilarescit in mente, censura disciplinae coerceat, vt dum sponte temporalia fugitis aeterna cum gaudio facilius capiatis, In Officio Ecclesiastico de D. Hieronymo. D. Hieronymus correxit, statum totius mundi, populi & cleri iuxta sacrae scripturae normulas S. Maria moribus suis exhibuit Disciplinam teste Ambrosio & legitur in Officio de Praesentatione Hugo in lib. de Arca Disciplina est flos arboris virtutum Disciplina & correctio non ex odio sed ex amore prodire debet. tractat hoc argumentum diligenter Fulgentius in Electionibus de S. Stephano. B. Stephanus corripiebat & reprehendebat acerrime Iudaeos, & pro iisdem tamen ex chritate orabat.

CAPITVLVS II

De Disciplina Canonica plura collectanea ex scripturis quam fuerunt allata, libro 3. cap.

20. 21. 22. 23.

Prouerbiorum vide 29. cap. Virga & correctio tribuit sapientiam puer autem qui dimittitur voluntati suae, confundit matrem suam. Ecclesiastici, cap. 30. Equus indomitus euadit durus, & filius remissus euadet praecipuus. Lacta illum & patientem te faciet, lude cum eo & contristabit te, non illi corrideas, ne condoleas, & in nouissimo obstupescant dentes tui. Curua eius ceruicem in iuuentute, & tunde latera eius, dum infans est, ne forte induretur, & non audiat te & erit dolor anime tuae.

Fff 4 Artem.